

*Domov pro seniory a Domov se zvláštním režimem
Moravská Třebová*

JITŘENKA

Květen 2025

V MĚSÍCI KVĚTEN SLAVÍ

NAROZENINY

- ❖ 1. 5. – Hochmanová Anežka, Hruštičková Marie
- ❖ 3. 5. – Továrková Jarmila
- ❖ 4. 5. – Trčková Květoslava
- ❖ 7. 5. – Dokoupilová Zdenka
- ❖ 8. 5. – Plevová Helena
- ❖ 10. 5. – Laštůvková Marta, Matušák Ivan,
Pelikánová Emilie, Mrvová Věra (DZR)

- ❖ 17. 5. – Kučera Vladimír
- ❖ 21. 5. – Novák Vladimír
- ❖ 22. 5. – Majorošová Božena
- ❖ 23. 5. – Špačková Hermína
- ❖ 27. 5. – Navrátilová Božena
- ❖ 28. 5. – Chodil Petr
- ❖ 30. 5. – Krobotová Zdenka

SVÁTKY

- ❖ 10. 5. – **BLAŽENA** – Palánová, Ing.
- ❖ 23. 5. – **VLADIMÍR** – Kučera, Novák
- ❖ 24. 5. – **JANA** – Cachová, Šindelářová

PŘEJEME VŠE NEJLEPŠÍ

V MĚSÍCI DUBEN ZEMŘELI

- ❖ SLOVÁKOVÁ Margita
- ❖ ŠIMKOVÁ Vlasta
- ❖ KLUSÁK Jaroslav
- ❖ SKOUPÁ Marie (DZR)

DO DOMOVA PRO SENIORY A DOMOVA SE ZVLÁŠTNÍM REŽIMEM NASTOUPILI

❖ DOSEDĚLOVÁ Helena	z	Rychnova na Moravě
❖ PLEVKOVÁ Jiřina	z	Moravské Třebové
❖ TUMOVÁ Jiřina	z	Moravské Třebové

KVĚTNOVÉ SVÁTKY

1. KVĚTEN – SVÁTEK PRÁCE, ALE I JARA A ZAMILOVANÝCH

1. květen, který je v Česku spojený nejen s oslavou práce, ale také lásky a všech zamilovaných a tradičně i s vítáním příchodu jara.

První květen je spojený se dvěma svátky – První máj (svátek zamilovaných) a Svátek práce. Svátek práce je jedním ze 14 svátků v České republice, ale je zároveň uznáván po celém světě. Lidé si ho sice nejvíc spojují s dobou socialismu, historii má však mnohem starší.

Kdy a kde vznikl Svátek práce?

Historie vzniku tohoto svátku sahá až do roku 1886, kdy se 1. května uskutečnila stávka dělníků v Chicagu, kterou vyhlásil anarchistický deník The Alarm. Stávkou se zúčastnilo několik set tisíc dělníků, kteří usilovali o lepší pracovní podmínky, o zkrácení pracovní doby na osm hodin bez ztráty peněz.

O dva dny později, tedy 3. května, se v Chicagu sešlo další shromáždění, na kterém se pak demonstranti střetli s pořádkovými silami. Nebylo to bez následků, při tomto střetu několik stávkujících přišlo o život.

Stávka vyústila 4. května v Haymarketský masakr. Tím je označován bombový útok na náměstí Haymarket v Chicagu na demonstraci na podporu stávkujících. Za útok bylo odsouzeno několik anarchistů k trestu smrti.

Odkdy se slaví?

Návrh francouzských socialistů, aby se 1. květen slavil jako oficiální Svátek práce, byl přijat v roce 1889 levicovou Druhou internacionálou. Postupně se pak přidávaly i ostatní země.

V českých zemích se Svátek práce poprvé slavil na Střeleckém ostrově hned následující rok, tedy v roce 1890. Největšího rozmachu se ovšem oslavy tohoto svátku dočkaly za vlády KSČ, kdy Svátek práce patřil k nejdůležitějším v roce.

Účast byla částečně kontrolována, v průvodech byly zastoupeny školy, zájmové organizace či podniky. Lidé v průvodech měli množství transparentů nebo mávátek. Hlavní barvou oslav byla rudá. Více než oslavou dne volna však byly oslavy Svátku práce součástí propagandy, pomocí níž režim nabíral na síle.

Po roce 1989 si Svátek práce stále připomínají komunisté, v menší míře i některé ostatní strany a levicové skupiny. V současné době Svátek práce slaví každý po svém, někteří využijí den volna například k výletu nebo dni odpočinku právě od práce.

První máj, lásky čas aneb Svátek všech zamilovaných

Nepoliticky je 1. květen neboli První máj spojen ještě s jedním svátkem. V českých zemích má význam jako den zamilovaných. Na První máj se zamilované páry tradičně líbají pod rozkvetlým stromem, nejlépe pod třešní.

Podoba dnešních oslav Prvního máje mohla vzniknout mimo jiné na počátku minulého století s dílem Karla Hynka Máchy Máj. V Praze také zamilované páry většinou vyráží za polibkem pod třešně do Petřinských sadů, kde se také nachází socha právě básníka Karla Hynka Máchy.

Stavění májek

K historickým lidovým tradicím sahajícím daleko do minulosti patří také stavění májky, loučení se zimou a vítání jara. Nejčastěji je májka stavěna v předvečer prvního květnového dne, tedy 30. dubna. Je symbolem života a magickou ochranou samotné obce, v jejímž centru je většinou vztyčena. Má podobu vysokého stromu zbaveného větví a kůry, zůstává jen horní část, která je ozdobena barevnými stužkami.

8. KVĚTEN – DEN VÍTEZSTVÍ

V České republice je 8. květen připomínán jako Den vítězství.

Připomínáme si jednu z hlavních historických událostí nejen České republiky, ale i Evropy – konec 2. světové války v roce 1945.

Za konec 2. světové války se považuje kapitulace německých vojsk, která vstoupila v platnost 8. května ve 23:01 středoevropského času.

V minulosti se svátek nazýval Den osvobození nebo Den osvobození od fašismu a slavil se 9. května, jak je tomu dodnes v zemích bývalého Sovětského svazu, kde byl 9. květen vyhlášen jako Den vítězství nad fašismem. Kapitulace tu totiž vstoupila v platnost v čas, který odpovídá první minutě 9. května moskevského času, proto se na západě slavilo 8. května a v Sovětském svazu následující den.

Změny názvu a data svátku u nás

V bývalém Československu nemohli dlouho politici najít shodu, který den zvolit jako den oslav státního svátku. K dohodě došlo až v roce 1951, kdy se poslanci dohodli na 9. květnu jako Dnu osvobození Československa Sovětskou armádou. K další změně a posunu došlo po sametové revoluci, kdy byl v roce 1990 nejdříve upraven název na Den osvobození od fašismu a o rok později, v roce 1991, bylo změněno také datum na 8. května.

Úprava názvu proběhla v historii ještě dvakrát. Nejprve v roce 2000, kdy se název zkrátil jen na Den osvobození. K poslední úpravě došlo o čtyři roky později, v roce 2004, na Den vítězství, tak jak ho známe dnes.

Názvosloví státního svátku má také psychologický efekt, i z tohoto důvodu byl zvolen Den vítězství, protože je lepší cítit se vítězem než osvobozeným.

DEN MATEK

Den matek letos oslavíme 11. května. Termín tohoto svátku je pohyblivý a připadá vždy na druhou květnovou neděli. Pro všechny syny a dcery je příležitostí vyjádřit vděčnost a lásku za mateřskou péči a obětavost.

Proč se slaví Den matek?

Kořeny tohoto mezinárodního svátku sahají až do starověkých civilizací. Jako první vzdávali matce hold staří Řekové, kteří uctívali bohyni Rheu, považovanou za matku všech bohů.

Ve středověké Anglii pak vznikla tradice Mothering Sunday. Každý rok, tři týdny před Velikonocemi, dostávali lidé volno, aby se mohli vrátit domů, obejmout své matky a společně zajít na bohoslužbu.

Moderní podoba svátku, jak ji známe dnes, se zrodila až na začátku 20. století ve Spojených státech. Stála za ní Anna Reevesová Jarvisová, matka jedenácti dětí, která se zasazovala o větší společenské uznání rolí matek. Její úsilí nakonec podpořil i americký prezident Woodrow Wilson – a v roce 1914 vyhlásil druhou květnovou neděli jako oficiální Den matek.

V Československu jsme na oficiální oslavy museli počkat do roku 1923, kdy se začal slavit zásluhou Alice Masarykové, dcery prezidenta Tomáše Garrigua Masaryka. Tradici přivezla ze Spojených států – a osud tomu chtěl, že první ročník připadl na rok, kdy zemřela její matka Charlotta Garrigue Masaryková.

Po druhé světové válce Den matek ustoupil do pozadí. Za komunistického režimu jste ho v kalendářích najít nemohli, prim zde hrál Mezinárodní den žen (MDŽ).

Po roce 1989 se Den matek obnovil a v kalendáři si našly své místo oba svátky.

BÁSNĚ MAMINKÁM

- Má milá maminko, nejhezčí z maminek,
ty jsi mě balila, z peřinek do plínek.
Ty jsi mě obula do prvních střevíčků,
z lásky a vděčnosti nesu Ti kytičku.
- Maminko, máš svůj den,
přejeme Ti srdečně,
ať se máš moc báječně
a život se zdá jako sen.
- Maminek den, bav se jen,
máme tě rádi, všechno nej, mami!
- Maminko, máš dneska den
a já chci popřát Tobě jen
hodně štěstí, zdraví a lásky,
ať pohoda Ti čechrá vlásy.
- Každý nám tě, maminko, závidí, jsi ta nejlepší ze všech lidí
a já bych chtěla, abys věděla, že tě mám strašně moc ráda a jen to nejlepší bych ti
přála.
- Maminko, jsi jako z jiného světa, na tebe nemá žádná teta,
mám tě strašně moc ráda a dneska bych ti přála,
aby se ti všechno krásné splnilo, co se ti kdy hlavou honilo.
- Den matek je tady,
máme Tě moc rády
a přejeme ze srdíčka,
ať Tě život pořád hýčká.
- Moře štěstí a zdraví tak pevné,
že s Tebou žádná nemoc nehne,
hodně lásky – celý vesmír Ti jí dáme,
protože Tě, maminko, moc rádi máme.
Nádherný Den matek.
- Nejdražší maminko, přeji vše nejlepší ke Dni matek! Ze srdce Ti děkuji za
všechnu Tvoji lásku, péči a něhu, kterou mi dáváš. Mám Tě ráda nade vše na světě.

VOLNOČASOVÉ AKTIVITY

odd. A

V měsíci dubnu byly volnočasové aktivity omezeny z důvodu střevní virózy.

2.4.2025 jsme společně s klienty vyráběli jarní a velikonoční dekorace. Tyto výrobky jsme vystavili v Latinské škole, kde byly prezentovány v rámci UNIVERZITY TŘETÍHO VĚKU.

Měsíc duben byl krásný, co se týče počasí, a proto jsme chodili na procházky naší krásnou rozkvetlou zahradou. Často jsme poseděli u kašny, kde si klienti společně popovídali a užívali sluníčka.

23.4.2025 navštívila naše oddělení zpěvačka ALISHI, která našim klientům zahrála a zazpívala nádherné písničky. Vystoupení se velice vydařilo a my se budeme těšit na další návštěvu.

28.4.2025 na konci dubna jsme stihli alespoň jedno skupinové cvičení a zpívání.

Při výskytu střevních potíží probíhaly volnočasové aktivity individuálně, například oblíbená AROMATERAPIE (terapie vůní), my jsme ovoněli rozkvetlý šerík z naší zahrady. Malinko jsme také s klientkami zahradničily, zasely jsme řeřichu, která posloužila jako dekorace, ale také jako čerstvá bylinka ke konzumaci.

Zapsala: Pavla Skoupá a Eva Pavlišová, PVA odd. A

VOLNOČASOVÉ AKTIVITY

odd. D

V měsíci dubnu jsme začali díky krásnému jarnímu a teplému počasí více využívat venkovní prostory parku DpS. Hráli jsme Bingo, skládali ubrousky, věnovali jsme se i pečení. Upekli jsme si velikonoční perníčky, mazance a bábovky na naši tradiční velikonoční kavárničku. Vyráběli jsme dekorace na velikonoční výstavu města Moravská Třebová, které jsme se rozhodli zúčastnit. Pletli jsme věnečky z pampelišek. Byli jsme na vystoupení zpěvačky Alishi.

Měsíc uběhl díky pěknému jarnímu počasí velice rychle a my už se těšíme, co nám přinese měsíc květen.

Zapsala: Dagmar Pospíšilová, PVA odd. D

VOLNOČASOVÉ AKTIVITY DOMOV SE ZVLÁŠTNÍM REŽIMEM

Konečně jsme se dočkali. Jaro v plné síle, sluníčko, krásné počasí, pohoda. Nejvyšší čas zajít do zahrady.

Jedno odpoledne nám přišly zpestřit děti ze zvláštní školy Moravská Třebová s babičkou Věrkou z knihovny. Zaspívaly nám pro radost, a dokonce nám připravily i nějaké malé dárečky. Moc nás tím potěšily a my věříme, že se zase brzy uvidíme.

Pečení je naše radost.... Dámy si velmi rády připravují cokoli sladkého ke kávě. A možná ještě raději svůj výtvar nakonec ochutnávají. Tentokrát to byl obvyklý a velmi oblíbený štrůdl.

Přejeme všem krásné jarní dny

Tým DZR